

**КАЛЮЖНА К.Ю.
БОБРОВСЬКА О.В.**

ПОРІВНЯННЯ КОРУПЦІЇ ТА ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ

На сучасному етапі розвитку економіки України є актуальними проблеми тіньової економіки та корупції. Дані

об'єкти дослідження вже тривалий час привертають увагу не тільки науковців та працівників правоохоронних органів. Спостерігається підвищення уваги також зі збоку ЗМІ та громадських організацій, що свідчить про інтерес до цих проблем у суспільстві.

Проблемі корупції у системі державної служби присвячена стаття О.Я. Прохоренко, у якій головним чинником корумпованості українського суспільства О.Я. Прохоренко називає тінізацію економіки.

Тіньова економіка та корупція становлять невід'ємну частину так званого «сірого ринку» або «неформальної економіки». Спроби подолати ці негативні явища йдуть вже достатньо тривалий час, але щоб знайти правильне рішення, необхідно дослідити причини та механізми функціонування тіньової економіки та корупції.

Слід зауважити, що механізми функціонування цих двох явищ кардинально різняться. Причиною виникнення корупції слід вважати неефективні формальні правила, що, в свою чергу, впливають на збільшення трансакційних витрат бюрократичних процедур[1, 2]. Дані витрати можна звести до мінімуму шляхом укладання корупційної угоди. Умовою такої угоди є те, що чиновник, використовуючи своє посадове положення, надає клієнтові необхідні послуги в обмін на хабар. Отже, наслідками корупції є руйнація системи управління і національної стабільності, додаткові витрати суб'єктів для покриття трансакційних витрат, зниження економічної продуктивності.

В той же час однією з причини виникнення тіньової економіки є ті самі неефективні формальні правила, котрі унеможливають ведення бізнесу. Але механізм подолання бюрократичних процедур у тіньової економіки принципово інший: В складних умовах ведення господарської діяльності суб'єкт економіки повністю переходить в тінь та не дотримується жодних формальних правил. Наслідками цього явища є зниження ефективності кредитно-фінансової системи, погіршення інвестиційного клімату, руйнація соціальної інфраструктури, міграція капіталу з країни.

На основі вищерозглянутого матеріалу можна сказати, що обидва явища обумовлені однією і тією ж причиною підвищення рівня трансакційних витрат бюрократичних процедур через неефективність формальних правил, але механізми адаптації до

них принципово різні.

Проблема тіньової економіки та масової корупції є системною проблемою для національної безпеки країни, вирішити яку можливо шляхом реалізації широкого цілеспрямованого комплексу заходів у всіх сферах життєдіяльності держави та суспільства.

Для подолання цих вкрай небезпечних явищ необхідно ліквідувати зони правового вакууму, які провокують розширення «тінізації» та криміналізації вітчизняної економіки, не дають можливості залучати до відповідальності за злочини, здійснені, у сфері ринкових відносин. Правові заходи боротьби з тіньовою економікою повинні включати також законодавчі акти про попередження зловживань та злочинів на ринку цінних паперів та ін.

Успіх боротьби з тіньовою економікою і корупцією можливий лише за умови свідомої масової підтримки цієї боротьби в суспільстві, а це, в свою чергу, можливо тільки при наявності високої довіри громадян до державних інститутів влади і управління. Отже, основним заходом боротьби є підвищення ефективності формальних правил.

Список літератури: 1. Абрамов Ф.В.- Корупція: визначення та сфера існування / Ф.В. Абрамов // Вісник Міжнародного слов'янського університету, серія «Економіка».-2004.- т.7,№1,с.45-49. 2. Абрамов. Ф.В. Трансакційні витрати корупційної угоди / Ф.В. Абрамов // Вісник НТУ «ХП». Тематичний випуск «Технічний прогрес і ефективність виробництва».- 2005.-№1.с.273-282.